

การพัฒนาแบบกลไกการปฏิรูปการเรียนรู้ของผู้เรียนเชิงพื้นที่

A Developing of Area-Based Learning Reform towards Students Mechanical System

แสงรุณี มีพร¹
Sangrunee Meeporn¹

Received : 22 ต.ค. 2561

Revised : 21 ธ.ค. 2561

Accepted : 24 ธ.ค. 2561

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาระบบกลไกการปฏิรูปการเรียนรู้ของผู้เรียนเชิงพื้นที่ และ 2) ประเมินระบบกลไกการปฏิรูปการเรียนรู้ของผู้เรียนเชิงพื้นที่ กลุ่มเป้าหมาย คือ ครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนชุมชนบ้านคำพระ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ ปีการศึกษา 2558 จำนวน 18 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ 1) เครื่องมือที่ใช้ในการปฏิบัติการ ประกอบด้วย แนวทางการใช้ระบบกลไกการปฏิรูปการเรียนรู้ของผู้เรียนเชิงพื้นที่ และแผนนิเทศ ติดตามและประเมินผล การจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning และ 2) เครื่องมือที่ใช้สะท้อนผลการปฏิบัติการประกอบด้วย แบบประเมินโครงสร้างบูรณาการรายวิชา หน่วยการเรียนรู้บูรณาการ และแผนการจัดการเรียนรู้บูรณาการ แบบสังเกตการสอน แบบบันทึกการทบทวนผลการปฏิบัติงาน และแบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) และค่าเฉลี่ย (Mean) ผลการวิจัยพบว่า

1) ระบบกลไกการปฏิรูปการเรียนรู้ของผู้เรียนเชิงพื้นที่ มีลำดับขั้นตอนการปฏิบัติอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องในแต่ละวงรอบ โดยเริ่มจากโค้ชประจำโรงเรียนจัดทำแผนและเครื่องมือนิเทศ ต่อจากนั้นโค้ชประจำโรงเรียนสร้างข้อตกลงกับครูและผู้บริหารโรงเรียน หลังจากนั้นครูปฏิบัติการสอนโดยมีโค้ชประจำโรงเรียนและผู้บริหารโรงเรียนร่วมกันนิเทศครู ต่อมาครูปฏิบัติการสอนโดยมีเพียงผู้บริหารโรงเรียนนิเทศช่วยเหลือครู เมื่อครูปฏิบัติการสอนได้ระยะหนึ่งแล้ว ผู้บริหารโรงเรียนนำคณะครูจัดกิจกรรมการทบทวนผลการปฏิบัติงานโดยมีโค้ชประจำโรงเรียนร่วมสังเกตการณ์ และสุดท้ายครูปฏิบัติการสอนโดยมีโค้ชประจำโรงเรียนและผู้บริหารโรงเรียนร่วมกันนิเทศครู 2) การจัดทำโครงสร้างบูรณาการรายวิชา ออกแบบหน่วยการเรียนรู้บูรณาการ และจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้บูรณาการของครูผู้สอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 4.77) 3) พฤติกรรมการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning ของครูผู้สอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 4.77)

คำสำคัญ : ระบบกลไก, การปฏิรูปการเรียนรู้, เชิงพื้นที่

Abstract

This research was an action research. The purpose of this research was to 1) develop an area-based learning reform towards students mechanical system and 2) assess an area-based learning reform towards students mechanical system. The target group consisted of 18 primary and lower secondary teachers in Ban Khamphra School under the Office of Amnatcharoen Primary Educational Service Area in the academic year 2015. The instruments were 1) practicing instruments which consisted of an area-based learning reform

¹ ศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญ ดร. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ อีเมล: sangrunee2013@gmail.com

¹ Expert educational supervisor Dr. of Amnatcharoen Primary Educational Service Area Office, Email :Sangrunee2013@gmail.com

towards students mechanical system guideline and an Active Learning supervision, monitoring and assessment plan and 2) reflection instruments which consisted of integrated subject structure, integrated learning unit design and integrated lesson plan evaluation forms, teaching observation form, After Action Review note form and interview form. The obtained data were then calculated and analyzed by using percentage and mean. The finding of this research were as follows:

1) The area-based learning reform towards students mechanical system was systematic continuous practicing step by step in each spiral beginning from the school coach makes a supervision plan and instruments. Then the school coach makes an agreement with the teachers and the principal. After that the teachers practice teaching while the school coach joining supervision with the principal. Next the teachers practice teaching while only the principal helps supervising and supporting them. When the teachers have been teaching for a while, the principal sets an After Action Review (AAR) for the teachers while the school coach taking observation. Last the teachers practice teaching while the school coach joining supervision with the principal. 2) Making integrated subject structures, designing integrated learning units and making integrated lesson plans of the teachers in total were at the highest level ($\bar{x} = 4.77$). 3) Active Learning teaching behaviors of the teachers in total were at the highest level ($\bar{x} = 4.77$).

Keywords : Mechanical system, Learning reform, Area-based

บทนำ

การปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มีความมุ่งหมายที่จะจัดการเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เป็นคนดี มีความสามารถและอยู่ร่วมกับสังคมอย่างมีความสุข การดำเนินงานตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษา ให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีพลังและมีประสิทธิภาพ จำเป็นต้องยึดเงื่อนไขและหลักการสำคัญของการปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ดังที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2550 : 1) ได้นำเสนอไว้สรุปได้ว่า หลักการสำคัญของการปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ดำเนินการโดยยึดโรงเรียนเป็นศูนย์กลางในการตัดสินใจ (School Based Decision Making) ซึ่งเป็นแนวคิดที่มุ่งให้โรงเรียนมีอิสระในการตัดสินใจด้วยตนเอง โดยยึดประโยชน์ที่จะเกิดกับผู้เรียนเป็นสำคัญ เน้นการมีส่วนร่วม (Participation) โดยกำหนดให้บุคคลหลายฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา หรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดการศึกษา มีส่วนร่วมเป็นคณะกรรมการ ร่วมแสดงความคิดเห็น หรือร่วมกำกับดูแล เป็นต้น

ในห้วง 1 ทศวรรษที่ผ่านมา มีหลากหลายกลุ่มผู้มีส่วนร่วมทางการศึกษา ทั้งในภาครัฐ ภาคเอกชน/ธุรกิจ สถานประกอบการ ภาคประชาชน ภาคท้องถิ่น แม้กระทั่งภาคการเมือง ได้เข้ามามีส่วนร่วมจัดการศึกษา ส่งเสริม สนับสนุน และลงทุนด้านการศึกษาและการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาคนไทย สังคมไทยและประเทศชาติมากขึ้น แต่จากข้อเท็จจริงก็ยังคงเห็นปัญหาของการศึกษาที่สะท้อนการลงทุนสูง ทั้งงบประมาณและทรัพยากรทางการศึกษา แต่คุณภาพของผู้เรียนต่ำกว่าที่ควรจะเป็น โดยดูจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ผู้เรียนขาดทักษะการเรียนรู้และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ซึ่งสะท้อนผลกลับไปยังความต่อคุณภาพและประสิทธิภาพของระบบการบริหารจัดการการศึกษา คุณภาพของครูและผู้บริหารสถานศึกษา รวมไปถึงองค์ประกอบอื่น ๆ ที่มีผลต่อการศึกษา อาทิปรัชญาการศึกษา ความต่อเนื่องของนโยบายการศึกษา ความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา เป็นต้น อีกทั้งจากความพยายามในการปฏิรูปการศึกษามากหลายครั้ง แต่ก็ไม่สามารถทำให้การศึกษาเป็นพลังอำนาจของ

การเดินทางพัฒนาประเทศได้ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2558 : 2-3) ทั้งนี้ ส่วนหนึ่งเกิดจากสภาพปัญหาในการจัดการเรียนการสอนของครู ตามที่สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ได้ศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่าครูผู้สอนขาดความรู้ความเข้าใจในหลักสูตรอย่างลึกซึ้ง ขาดขวัญกำลังใจในการทำงาน ขาดกรณีศึกษา ติดตาม และประเมินผลการพัฒนาและการอบรมครู ไม่สอดคล้องกับความต้องการของครู การนิเทศภายในสถานศึกษายังไม่เข้มแข็ง (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2552 : ก-ด)

กระทรวงศึกษาธิการจึงกำหนดนโยบายการปฏิรูปการศึกษา ที่มุ่งวางยุทธศาสตร์ระยะยาวและระบบการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาที่ดีขึ้น ให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น มีทักษะการเรียนรู้แห่งศตวรรษที่ 21 และมีความเป็นพลเมืองไทยที่ดี ทั้งนี้ได้มอบหมายให้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นเจ้าภาพหลักในการปฏิรูปการเรียนรู้ผู้เรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยเริ่มต้นจากการทดลองกระจายบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบอย่างจริงจัง ไปยังเขตพื้นที่การศึกษา หนุนเสริมการพัฒนาวิชาชีพครูเพื่อปรับการเรียนเปลี่ยนการสอนพร้อมปลดปล่อยอุปสรรคที่มีต่อการบริหารจัดการศึกษา ที่ขัดขวางการปฏิรูปการเรียนรู้ด้วยตนเองของโรงเรียน ด้วยการใช้การปฏิรูปการเรียนรู้เต็มรูปแบบ (Full Scheme Model) และดำเนินการวิจัยคู่ขนานให้ได้ข้อค้นพบเชิงประจักษ์สำหรับใช้ในการปรับปรุงการดำเนินงานในวงจรการปฏิรูปในระยะต่อไป ซึ่งกำหนดกรอบการดำเนินงานเบื้องต้นไว้ จำนวน 3 ปีต่อเนื่อง ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2558-2560 (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2558 : 8-9)

ในการนี้ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดำเนินการโครงการปฏิรูปการเรียนรู้ผู้เรียนโดยรับสมัครเขตพื้นที่การศึกษาเข้าร่วมโครงการ และคัดเลือกเขตพื้นที่การศึกษานำร่องเพียง 20 แห่ง เข้าร่วมโครงการในระยะแรก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ เป็น 1 ใน 20 เขตพื้นที่การศึกษานำร่องดังกล่าว ได้คัดเลือกโรงเรียนนำร่องในสังกัดเข้าร่วมโครงการตามนโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 15 โรงเรียน มุ่งเน้นการปฏิรูปการเรียนรู้ผู้เรียนในรูปแบบกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันในการปฏิบัติในสถานการณ์จริงในพื้นที่ รวมทั้งนิเทศ ช่วยเหลือในรูปแบบชี้แนะและระบบพี่เลี้ยง (Coaching and Mentoring) โดยมอบหมายให้ศึกษานิเทศก์ในสังกัดรับผิดชอบเป็นโค้ช (Coach) ประจำโรงเรียน ๆ ละ 1 คน จำนวน 15 คน ซึ่งผู้วิจัยในฐานะศึกษานิเทศก์สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ ได้รับมอบหมายให้เป็นโค้ชประจำโรงเรียนชุมชนบ้านคำพระ ซึ่งเป็น 1 ใน 15 โรงเรียน ที่ได้รับคัดเลือกให้เข้าร่วมโครงการ จึงได้จัดทำวิจัยเรื่อง “การพัฒนากระบวนการปฏิรูปการเรียนรู้ผู้เรียนเชิงพื้นที่” ขึ้น

วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนาระบบกลไกการปฏิรูปการเรียนรู้ผู้เรียนเชิงพื้นที่
2. เพื่อประเมินระบบกลไกการปฏิรูปการเรียนรู้ผู้เรียนเชิงพื้นที่

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แบบแผนการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) ตามแนวคิดของ Kemmis & McTaggart Kemmis & McTaggart (1988 : อ้างถึงใน ประวิต เอรารวรรณ์, 2545 : 11-13) โดยดำเนินการ 4 ขั้นตอน ประกอบด้วย ขั้นการวางแผน (Planning) ขั้นการปฏิบัติการ (Action) ขั้นการสังเกต (Observation) และขั้นการสะท้อนผล (Reflection) ดำเนินการวิจัย 2 วงรอบ คือ วงรอบที่ 1 ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2558 ระหว่าง พฤษภาคม-กันยายน 2558 และวงรอบที่ 2 ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2558 ระหว่าง พฤศจิกายน 2558 – มีนาคม 2559

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษาและมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนชุมชนบ้านคำพระ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ ปีการศึกษา 2558 จำนวน 18 คนแยกเป็นครูผู้สอนระดับประถมศึกษา จำนวน 10 คน และครูผู้สอนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 8 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

1.2 ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนชุมชนบ้านคำพระ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ ปีการศึกษา 2558 จำนวน 1 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการปฏิบัติการ มีดังนี้

2.1.1 แนวทางการใช้ระบบกลไกการปฏิรูปการเรียนรู้ของผู้เรียนเชิงพื้นที่ เป็นระบบการดำเนินการเพื่อให้ครูผู้สอนปรับเปลี่ยนการจัดการเรียนรู้แบบเดิม เป็นการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning โดยได้ขอประจำโรงเรียน ซึ่งได้แก่ ผู้วิจัย จัดทำแผนและเครื่องมือในเทศเพื่อใช้ในการนิเทศครูกลุ่มเป้าหมายร่วมกับผู้บริหารโรงเรียน ในโรงเรียนด้วยวิธีการนิเทศแบบ Coaching and Mentoring โดยนัดหมายโรงเรียนให้พร้อมรับการนิเทศทั้งผู้บริหารโรงเรียนและคณะครูกลุ่มเป้าหมายทุกคน ซึ่งได้ขอประจำโรงเรียนสร้างข้อตกลงกับครูและผู้บริหารโรงเรียนก่อนปฏิบัติการนิเทศ โดยมุ่งเน้นให้ครูสามารถจัดทำโครงสร้างบูรณาการรายวิชา ออกแบบหน่วยการเรียนรู้บูรณาการ จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้บูรณาการ และจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning ให้บรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมจัดการเรียนรู้ของครูเมื่อครูจัดการเรียนรู้ตามที่โค้ชประจำโรงเรียนนิเทศได้ระยะเวลาหนึ่งซึ่งเห็นว่าเหมาะสมแล้วโค้ชประจำโรงเรียน จึงเริ่มสังเกตการสอนของครูทุกคน รวมทั้งจัดให้ครูมีการสะท้อนผลการปฏิบัติงานเป็นระยะ ๆ โดยมีผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้ดำเนินการด้วยตนเอง และกำหนดช่วงเวลาตามบริบทของโรงเรียน ตลอดจนมุ่งเน้นให้ผู้บริหารโรงเรียนสามารถนิเทศช่วยเหลือครูและสังเกตการสอนของครูได้อย่างต่อเนื่อง ในช่วงเวลาที่โค้ชประจำโรงเรียนไม่ได้นิเทศครูที่โรงเรียน ทั้งนี้โค้ชประจำโรงเรียนเก็บข้อมูลการวิจัยเชิงปฏิบัติการระหว่างนิเทศครูในช่วงเวลาที่เหมาะสม ซึ่งผู้วิจัยสร้างระบบกลไกการปฏิรูปการเรียนรู้ของผู้เรียนเชิงพื้นที่ขึ้นด้วยตนเอง และผ่านการตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมโดยผู้เชี่ยวชาญด้านการนิเทศการจัดการเรียนรู้ จำนวน 3 คน

2.1.2 แผนนิเทศ ติดตาม และประเมินผลสำหรับผู้วิจัยใช้ในการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการเรียนรู้ของครูกลุ่มเป้าหมาย ประกอบด้วย ความเป็นมา วัตถุประสงค์ เนื้อหา กิจกรรม การวัดและประเมินผล ปฏิทิน และเครื่องมือในเทศ ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นด้วยตนเอง และผ่านการตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมโดยผู้เชี่ยวชาญด้านการนิเทศการจัดการเรียนรู้ จำนวน 3 คน

2.1.3 การจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นด้วยตนเอง และผ่านการตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมโดยผู้เชี่ยวชาญด้านการนิเทศการจัดการเรียนรู้จำนวน 3 คน มี 5 ขั้นตอนตามลำดับ ประกอบด้วย 1) Learning to question : เป็นการจัดการเรียนรู้โดยเริ่มต้นจากการตั้งคำถามให้นักเรียนคิดหาคำตอบมาตอบคำถาม เพื่อนำนักเรียนเข้าสู่บทเรียนด้วยความสนใจอยากรู้ อยากเห็น 2) Learning to search : เป็นการจัดการเรียนรู้โดยให้นักเรียนค้นหารายละเอียดในสิ่งที่นักเรียนสนใจอยากรู้ อยากเห็นด้วยตนเอง ซึ่งอาจค้นหาค้นหาเดี่ยวหรืออาจค้นหาเป็นกลุ่มตามที่ครูและนักเรียนกำหนดร่วมกัน ในการนี้ครูเป็นผู้แนะนำแหล่งค้นคว้าให้นักเรียน ซึ่งอาจเป็นแหล่งค้นคว้าในโรงเรียน แหล่งค้นคว้านอกโรงเรียน หรือแหล่งค้นคว้าทั้งในและนอกโรงเรียน 3) Learning to construct : เป็นการจัดการเรียนรู้โดยให้นักเรียนนำรายละเอียดในสิ่งที่นักเรียนสนใจอยากรู้ อยากเห็นด้วยตนเองจากที่ค้นคว้ามาได้ มาสร้างเป็นองค์ความรู้ด้วยตนเองคนเดียวหรืออาจดำเนินการเป็นกลุ่มตามที่ครูและนักเรียนกำหนดร่วมกัน 4) learning to communicate : เป็นการจัดการเรียนรู้โดยให้นักเรียนแลกเปลี่ยนเรียนรู้องค์ความรู้ที่สร้างขึ้นซึ่งกันและกันกับเพื่อนคนอื่น ๆ หรือเพื่อนกลุ่มอื่น ๆ ตามที่ครูและนักเรียนกำหนดร่วมกัน แล้วสรุปองค์ความรู้ร่วมกัน

ทั้งชั้นเรียน โดยมีครูประจำรายวิชาเป็นที่ปรึกษา และ 5) Learning to serve : เป็นการจัดการเรียนรู้โดยให้นักเรียนนำองค์ความรู้ที่สรุปร่วมกันทั้งชั้นเรียนเผยแพร่แก่นักเรียนชั้นอื่น ๆ โดยอาจนำเสนอหน้าเสาธง จัดป้ายนิเทศต่าง ๆ ของโรงเรียน จัดทำเป็นเอกสารเผยแพร่ในมุมวิชาการในห้องเรียนและห้องสมุดของโรงเรียน หรืออาจเผยแพร่ใน website ต่าง ๆ ตามบริบทของโรงเรียน

2.1.4 เนื้อหาการนิเทศ ติดตาม และประเมินผล สำหรับผู้วิจัยใช้ในการนิเทศ ติดตาม และประเมินผล การจัดการเรียนรู้ของครูกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ เนื้อหาเกี่ยวกับการจัดทำโครงสร้างบูรณาการรายวิชา การออกแบบหน่วยการเรียนรู้บูรณาการ และการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้บูรณาการโดยใช้ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นด้วยตนเอง โดยผ่านการตรวจความถูกต้องเหมาะสมโดยผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้ จำนวน 3 คน ดังนี้

1) การจัดทำโครงสร้างบูรณาการรายวิชา เพื่อกำหนดลำดับหน่วยการเรียนรู้บูรณาการสำหรับการจัดการเรียนรู้ให้ต่อเนื่องตามลำดับหน่วยการเรียนรู้บูรณาการ ประกอบด้วย หัวข้อลำดับที่หน่วยการเรียนรู้ ชื่อหน่วยการเรียนรู้ มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด เวลา และน้ำหนักคะแนน

2) การออกแบบหน่วยการเรียนรู้บูรณาการ โดยการนำหน่วยการเรียนรู้แต่ละหน่วยที่กำหนดไว้ในโครงสร้างบูรณาการรายวิชา มาออกแบบหน่วยการเรียนรู้บูรณาการเป็นรายหน่วยการเรียนรู้ โดยดำเนินการตามลำดับ 3 ขั้นตอน คือ 1) การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวชี้วัดเชื่อมโยงรายวิชา 2) การกำหนดแก่นความรู้/ความคิดหลัก และ 3) การกำหนดสาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด เพื่อนำมากำหนดชื่อหน่วยการเรียนรู้ และเมื่อดำเนินการทั้ง 3 ขั้นตอนเสร็จเรียบร้อยแล้วจึงนำรายละเอียดที่ได้จากการดำเนินการทั้ง 3 ขั้นตอน ไปเขียนหน่วยการเรียนรู้บูรณาการ ประกอบด้วย หัวข้อ ชื่อหน่วยการเรียนรู้ มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด สาระการเรียนรู้ สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ค่านิยมหลัก ชี้นำงาน/ภาระงาน การวัดและประเมินผล กิจกรรมการเรียนรู้ และสื่อการเรียนรู้/แหล่งเรียนรู้

3) การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้บูรณาการ ดำเนินการโดยการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning เป็นรายชั่วโมง ตามรายละเอียดที่ออกแบบหน่วยการเรียนรู้ไว้ ประกอบด้วย หัวข้อชื่อหน่วยการเรียนรู้ ลำดับแผนการจัดการเรียนรู้ สาระสำคัญ มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด/ผลการเรียนรู้ จุดประสงค์การเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้/แหล่งเรียนรู้ การวัดและประเมินผล และบันทึกผลหลังสอน

2.2 เครื่องมือที่ใช้สะท้อนผลการปฏิบัติการ ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นด้วยตนเอง และผ่านการตรวจความถูกต้องเหมาะสมโดยผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนรู้ จำนวน 3 คน มีดังนี้

2.2.1 แบบประเมินโครงสร้างบูรณาการรายวิชา สำหรับผู้วิจัยใช้ในการประเมินโครงสร้างบูรณาการรายวิชาที่คณะครูกลุ่มเป้าหมายจัดทำขึ้น เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ของลิเคิร์ต (Likert) ประกอบด้วย หัวข้อลำดับที่หน่วยการเรียนรู้ ชื่อหน่วยการเรียนรู้ มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด เวลา และน้ำหนักคะแนน

2.2.2 แบบประเมินหน่วยการเรียนรู้บูรณาการ สำหรับผู้วิจัยใช้ในการประเมินหน่วยการเรียนรู้ที่คณะครูกลุ่มเป้าหมายออกแบบขึ้น เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ของลิเคิร์ต (Likert) ประกอบด้วย หัวข้อการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวชี้วัดเชื่อมโยงรายวิชา การกำหนดแก่นความรู้/ความคิดหลัก การกำหนดสาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด เพื่อนำมากำหนดชื่อหน่วยการเรียนรู้ ชื่อหน่วยการเรียนรู้ มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด สาระการเรียนรู้ สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ค่านิยมหลัก ชี้นำงาน/ภาระงาน การวัดและประเมินผลกิจกรรมการเรียนรู้ และสื่อการเรียนรู้/แหล่งเรียนรู้

2.2.3 แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้บูรณาการ สำหรับผู้วิจัยใช้ในการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ที่คณะครูกลุ่มเป้าหมายจัดทำขึ้น เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ของลิเคิร์ต (Likert) ประกอบด้วย

หัวข้อชื่อหน่วยการเรียนรู้ ลำดับแผนการจัดการเรียนรู้ สารสำคัญ มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด/ผลการเรียนรู้ จุดประสงค์ การเรียนรู้ สารการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อการเรียนรู้/แหล่งเรียนรู้ การวัดและประเมินผล และบันทึกผลหลังสอน

2.2.4 แบบสังเกตการสอน สำหรับผู้วิจัยและผู้บริหารโรงเรียนใช้ในการสังเกตการจัดการเรียนรู้ของคณะครู กลุ่มเป้าหมาย เป็นแบบสังเกตพฤติกรรมกรรมการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ของลิเคิร์ต (Likert) ประกอบด้วย หัวข้อขั้นตอนการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning ทั้ง 5 ขั้นตอน

2.2.5 แบบบันทึกการทบทวนผลการปฏิบัติงาน (After Action Review : AAR) ใช้สำหรับครูกลุ่มเป้าหมาย ที่ได้รับมอบหมายจากผู้บริหารโรงเรียนบันทึกการทบทวนวิธีการทำงานทั้งด้านความสำเร็จ และปัญหาที่เกิดขึ้น เพื่อแลกเปลี่ยน ประสบการณ์การทำงาน การแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น และป้องกันไม่ให้เกิดปัญหานี้ขึ้นอีก เป็นรูปแบบของคณะครูกลุ่มเป้าหมาย ที่สะท้อนและมีส่วนร่วมในการทบทวนผลการปฏิบัติงาน ประกอบด้วย หัวข้อวัน เวลา สถานที่ และผู้เข้าร่วมกิจกรรม การทบทวน ผลการปฏิบัติงาน (After Action Review : AAR) ผลการปฏิบัติงาน และวิธีแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น

2.2.6 แบบสัมภาษณ์ สำหรับผู้วิจัยใช้ในการสัมภาษณ์คณะครูกลุ่มเป้าหมายเกี่ยวกับความเหมาะสมของ ระบบกลไกการปฏิรูปการเรียนรู้สู่ผู้เรียนเชิงพื้นที่ ประกอบด้วย ประเด็นกระบวนการนิเทศแบบ Coaching and Mentoring ของ Coach ประจำโรงเรียนและผู้บริหารโรงเรียน การทบทวนผลการปฏิบัติงาน (After Action Review : AAR) ความรู้ ความเข้าใจ และทักษะของครูผู้สอนเกี่ยวกับการจัดทำโครงการสร้างบูรณาการรายวิชา การออกแบบหน่วยการเรียนรู้บูรณาการ การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้บูรณาการ และผลการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning และความเหมาะสมของระบบ กลไกการปฏิรูปการเรียนรู้สู่ผู้เรียนเชิงพื้นที่

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัย ผู้บริหารโรงเรียน และคณะครูกลุ่มเป้าหมาย เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้เครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ดำเนินการระหว่างการปฏิบัติการวิจัย 2 วนรอบ โดยใช้เครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นในการเก็บรวบรวมข้อมูลดังกล่าวข้างต้น ซึ่งมีขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูลตามกิจกรรมการพัฒนา ดังนี้

3.1 การประเมินโครงสร้างบูรณาการรายวิชา หน่วยการเรียนรู้บูรณาการ และแผนการจัดการเรียนรู้บูรณาการ ผู้วิจัยได้ประเมินตามที่คณะครูกลุ่มเป้าหมายได้จัดทำขึ้น หลังจากได้รับการนิเทศจากผู้วิจัยแล้ว โดยใช้แบบประเมินโครงสร้าง บูรณาการรายวิชา หน่วยการเรียนรู้บูรณาการ และแผนการจัดการเรียนรู้บูรณาการ และบันทึกผลด้วยตนเอง

3.2 การสังเกตการสอน ผู้วิจัยและผู้บริหารโรงเรียนสังเกตพฤติกรรมการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning ของคณะครูกลุ่มเป้าหมาย โดยใช้แบบสังเกตการสอน และบันทึกผลการสังเกตการสอนด้วยตนเอง

3.3 การทบทวนผลการปฏิบัติงาน (After Action Review : AAR) ผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้นำในการทบทวน ผลการปฏิบัติการจัดการเรียนรู้ของคณะครูกลุ่มเป้าหมาย โดยมีคณะครูกลุ่มเป้าหมายร่วมกิจกรรมทุกคน และมีครูกลุ่มเป้าหมาย ที่ได้รับมอบหมายจากผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้บันทึกการทบทวนวิธีการทำงานทั้งด้านความสำเร็จ และปัญหาที่เกิดขึ้น โดยใช้ แบบบันทึกการทบทวนผลการปฏิบัติงาน (After Action Review : AAR)

3.4 การสัมภาษณ์คณะครูกลุ่มเป้าหมายเกี่ยวกับความเหมาะสมของระบบกลไกการปฏิรูปการเรียนรู้สู่ผู้เรียน เชิงพื้นที่ ผู้วิจัยสัมภาษณ์คณะครูกลุ่มเป้าหมาย โดยใช้แบบสัมภาษณ์ และบันทึกผลการสัมภาษณ์ด้วยตนเอง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา โดยการศึกษาข้อมูล และทำความเข้าใจข้อมูล ที่เก็บรวบรวมมาได้ทั้งหมดหลาย ๆ รอบ (Read and Reread) แล้วหาความสัมพันธ์ของข้อมูลเหล่านั้นในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง แล้วสรุปเป็นประเด็นตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยเป็นหลัก และนำเสนอผลการวิจัยโดยวิธีพรรณนา

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบประเมินที่เป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยการหาค่าร้อยละ (Percentage) และค่าเฉลี่ย (Mean) แล้วนำมาเทียบกับเกณฑ์การแปลความหมาย ค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์ของบุญชม ศรีสะอาด (2543 : 99-100)

สรุปผล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเสนอผลการวิจัย ดังนี้

1. การดำเนินการพัฒนาในวาระที่ 1

1.1 ผลการประเมินโครงสร้างบูรณาการรายวิชา พบว่าครูผู้สอนโดยภาพรวม จัดทำโครงสร้างบูรณาการรายวิชาได้ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 3.66) เมื่อพิจารณาเป็นรายคน พบว่าครูผู้สอนจัดทำโครงสร้างบูรณาการรายวิชาได้ในระดับมาก จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 66.66 และจัดทำโครงสร้างบูรณาการรายวิชาได้ในระดับปานกลาง จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33

1.2 ผลการประเมินหน่วยการเรียนรู้บูรณาการ พบว่าครูผู้สอนโดยภาพรวม ออกแบบหน่วยการเรียนรู้บูรณาการได้ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 3.66) เมื่อพิจารณาเป็นรายคน พบว่าครูผู้สอนออกแบบหน่วยการเรียนรู้บูรณาการได้ในระดับมาก จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 66.66 และออกแบบหน่วยการเรียนรู้บูรณาการได้ในระดับปานกลาง จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33

1.3 ผลการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้บูรณาการ พบว่าครูผู้สอนโดยภาพรวมจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้บูรณาการได้ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 3.66) เมื่อพิจารณาเป็นรายคน พบว่าครูผู้สอนจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้บูรณาการได้ในระดับมาก จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 66.66 และจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้บูรณาการได้ในระดับปานกลาง จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33

1.4 ผลการสังเกตการสอน พบว่าครูผู้สอนโดยภาพรวม มีพฤติกรรมการจัดการเรียนรู้แบบ Active อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 3.66) เมื่อพิจารณาเป็นรายคน พบว่าครูผู้สอนมีพฤติกรรมการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning อยู่ในระดับมาก จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 66.66 และมีพฤติกรรมการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning อยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33

1.5 ผลการทบทวนผลการปฏิบัติงาน (After Action Review : AAR) ซึ่งผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้นำในการทบทวนผลการปฏิบัติการจัดการเรียนรู้ของคณะครูกลุ่มเป้าหมาย ในเดือนมิถุนายน-สิงหาคม 2558 เดือนละ 1 ครั้ง รวมทั้งสิ้นจำนวน 3 ครั้ง ปัญหาโดยภาพรวม พบว่า

1.5.1 การจัดตารางสอนของครูผู้สอนบางกลุ่มที่ไม่ลงตัวกับการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการซึ่งบางหน่วยการเรียนรู้ ครูผู้สอนต้องจัดชั่วโมงสอนตามลำดับกิจกรรมที่ออกแบบไว้ในหน่วยการเรียนรู้ร่วมกัน

1.5.2 ครูผู้สอนบางคนยังจัดการเรียนรู้ผสมผสานระหว่างการจัดการเรียนรู้แบบเดิม และการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning

1.5.3 นักเรียนบางชั้นเรียนยังไม่คุ้นเคยกับการศึกษาค้นคว้าและการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองเท่าที่ควร

1.5.4 การจัดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้นอกโรงเรียนยังไม่มีสภาพคล่องเท่าที่ควร

1.6 ผลการสัมภาษณ์คณะครูกลุ่มเป้าหมายเกี่ยวกับความเหมาะสมของระบบกลไกการปฏิบัติการเรียนรู้ผู้เรียนเชิงพื้นที่ โดยภาพรวม พบว่าคณะครูกลุ่มเป้าหมายเห็นด้วยกับระบบดังกล่าว เนื่องจากครูผู้สอนได้ปฏิบัติการจัดการเรียนรู้ให้นักเรียนได้อย่างเต็มที่ มีโค้ชประจำโรงเรียนปฏิบัติการนิเทศครูร่วมกับผู้บริหารโรงเรียนในโรงเรียนด้วยวิธีการนิเทศแบบ Coaching and Mentoring ไม่ต้องออกไปรับการพัฒนาด้านนอกโรงเรียน รวมทั้งช่วงที่โค้ชประจำโรงเรียนไม่ได้มาปฏิบัติการ

นิเทศครู ก็ยังมีผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้ปฏิบัติการนิเทศครูแทน ทั้งโค้ชประจำโรงเรียนและผู้บริหารโรงเรียนต่างก็ดูแลชี้แนะ และเป็นพี่เลี้ยงให้ครูอย่างใกล้ชิดยามมิตร แต่เนื่องจากครูผู้สอนต้องใช้เวลาในการปรับตัวให้คุ้นเคยกับการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning จึงมีความประสงค์ให้มีการยืดหยุ่นเวลาให้ครูในการปฏิบัติงานมากยิ่งขึ้น

2. การดำเนินการพัฒนาในวงรอบที่ 2

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากผลการดำเนินการพัฒนาในวงรอบที่ 1 มาปรับปรุงการดำเนินการวางแผนในขั้นการวางแผน (Planning) ของการวิจัยในวงรอบที่ 2 แล้วดำเนินการในขั้นการปฏิบัติการ (Action) ขั้นการสังเกต (Observation) และขั้นการสะท้อนผล (Reflection) เช่นเดียวกันกับที่ได้ดำเนินการพัฒนาในวงรอบที่ 1 ผลการวิจัยในการดำเนินการพัฒนาในวงรอบที่ 2 มีดังนี้

2.1 ผลการประเมินโครงสร้างบูรณาการรายวิชา พบว่าครูผู้สอนโดยภาพรวม จัดทำโครงสร้างบูรณาการรายวิชาได้ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 4.77) เมื่อพิจารณาเป็นรายคน พบว่าครูผู้สอนจัดทำโครงสร้างบูรณาการรายวิชาได้ในระดับมากที่สุด จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 77.77 และจัดทำโครงสร้างบูรณาการรายวิชาได้ในระดับมาก จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 22.22

2.2 ผลการประเมินหน่วยการเรียนรู้บูรณาการ พบว่าครูผู้สอนโดยภาพรวม ออกแบบหน่วยการเรียนรู้บูรณาการได้ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 4.77) เมื่อพิจารณาเป็นรายคน พบว่าครูผู้สอนออกแบบหน่วยการเรียนรู้บูรณาการได้ในระดับมากที่สุด จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 77.77 และออกแบบหน่วยการเรียนรู้บูรณาการได้ในระดับมาก จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 22.22

2.3 ผลการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้บูรณาการ พบว่าครูผู้สอนโดยภาพรวมจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้บูรณาการได้ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 4.77) เมื่อพิจารณาเป็นรายคน พบว่าครูผู้สอนจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้บูรณาการได้ในระดับมากที่สุด จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 77.77 และจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้บูรณาการได้ในระดับมาก จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 22.22

2.4 ผลการสังเกตการสอน พบว่าครูผู้สอนโดยภาพรวม มีพฤติกรรมการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning อยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 4.77) เมื่อพิจารณาเป็นรายคน พบว่าครูผู้สอนมีพฤติกรรมการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning อยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 77.77 และมีพฤติกรรมการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning อยู่ในระดับมาก จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 22.22

2.5 ผลการทบทวนผลการปฏิบัติงาน (After Action Review : AAR) ซึ่งผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้นำในการทบทวนผลการปฏิบัติการจัดการเรียนรู้ของคณะครูกลุ่มเป้าหมาย ในเดือนธันวาคม 2558-กุมภาพันธ์ 2559 เดือนละ 1 ครั้ง รวมทั้งสิ้นจำนวน 3 ครั้ง พบว่า

2.5.1 การจัดตารางสอนของครูผู้สอนบางกลุ่มที่ไม่ลงตัวกับการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ ซึ่งบางหน่วยการเรียนรู้ครูผู้สอนต้องจัดชั่วโมงสอนตามลำดับกิจกรรม ที่ออกแบบไว้ในหน่วยการเรียนรู้ร่วมกันสามารถปรับตารางสอนของครูผู้สอนได้ลงตัวทุกคน

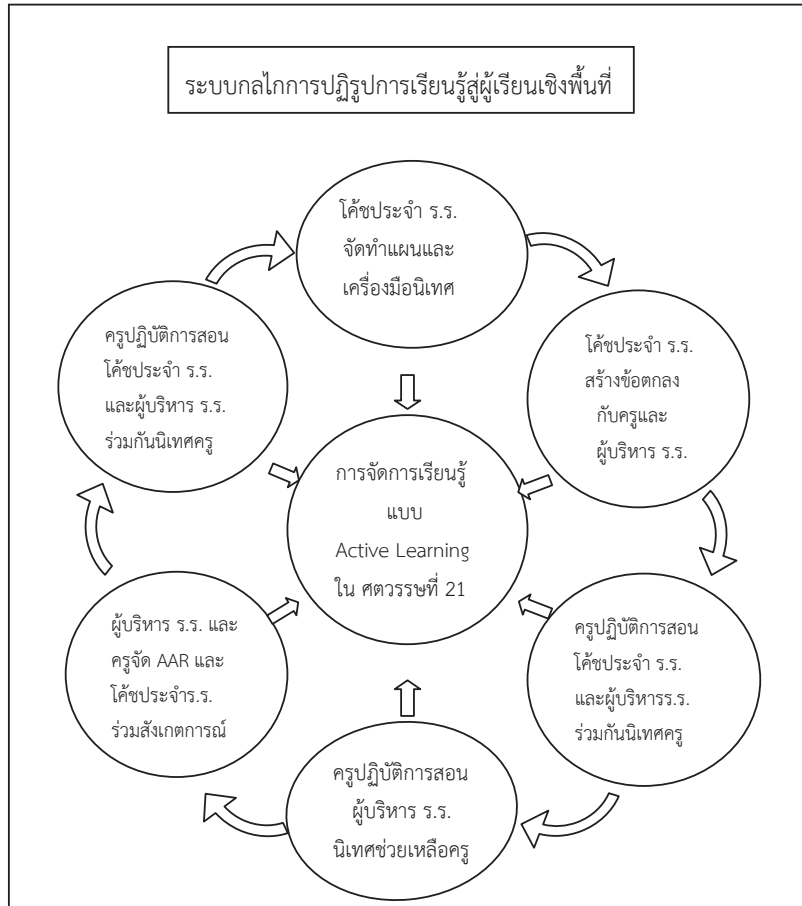
2.5.2 ครูผู้สอนทุกคนสามารถจัดการเรียนรู้ แบบ Active Learning ได้ตามที่กำหนดไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้บูรณาการ

2.5.3 นักเรียนทุกชั้นเรียนสามารถศึกษาค้นคว้าและสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองได้ทำที่ควร

2.5.4 การจัดการเรียนรู้โดยใช้แหล่งเรียนรู้นอกโรงเรียนมีสภาพคล่องเท่าที่ควร

2.6 ผลการสัมภาษณ์คณะครูกลุ่มเป้าหมายเกี่ยวกับความเหมาะสมของระบบกลไกการปฏิบัติการเรียนรู้สู่ผู้เรียนเชิงพื้นที่ โดยภาพรวมพบว่าคณะครูกลุ่มเป้าหมายเห็นด้วยกับระบบดังกล่าวเช่นเดิม ตามเหตุผลที่ได้ให้การสัมภาษณ์

ในการดำเนินการพัฒนาในวงรอบที่ 1 รวมทั้งสามารถดำเนินการเตรียมการสอนในการจัดทำโครงสร้างบูรณาการรายวิชา ออกแบบหน่วยการเรียนรู้บูรณาการ จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้บูรณาการ และจัดการเรียนรู้ แบบ Active Learning ได้อย่างเหมาะสม โดยใช้เวลาในการดำเนินการน้อยกว่าการดำเนินการพัฒนาในวงรอบที่ 1 ซึ่งระบบกลไกการปฏิรูปการเรียนรู้ของผู้เรียนเชิงพื้นที่ แสดงได้ดังภาพประกอบ 1 ต่อไปนี้

ภาพประกอบ 1 แสดงระบบกลไกการปฏิรูปการเรียนรู้ของผู้เรียนเชิงพื้นที่

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยครั้งนี้ มีประเด็นสำคัญที่ควรนำมาอภิปราย ดังนี้

1. การจัดทำโครงสร้างบูรณาการรายวิชา ออกแบบหน่วยการเรียนรู้บูรณาการ และจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้บูรณาการของครูผู้สอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าครูผู้สอนได้รับความเอาใจใส่ในการนิเทศช่วยเหลือ จากโค้ชประจำโรงเรียนและผู้บริหารโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอ และเป็นกัลยาณมิตร สอดคล้องกับ ยุทธนาเพ็งสวัสดิ์ (2550 : 98-101) ที่ได้ศึกษาค้นคว้าเรื่องการพัฒนาบุคลากรในการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการโรงเรียนทุ่งฝนวิทยาคาร รังสรรค์ ถิ่นสุข (2551 : 86-103) ที่ได้ศึกษาค้นคว้าเรื่องการพัฒนาบุคลากรเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการโรงเรียนบ้านหนองขามหัวหนองสามัคคี อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม และชุนทกานต์ ชูดี (2555 : 118-119) ที่ได้ศึกษาค้นคว้า

เรื่องการพัฒนาบุคลากรด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการโรงเรียนวัดบ้านหนองคิม อำเภอประทาย จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งต่างก็ใช้กรณีศึกษา ชี้นะ ช่วยเหลือ ในการพัฒนาครู และผลการศึกษาค้นคว้าต่างก็พบว่าครูสามารถออกแบบหน่วยการเรียนรู้ เขียนแผนการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีคุณภาพอย่างน่าพอใจมากที่สุด

2. พฤติกรรมการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning ของครูผู้สอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด อาจเป็นเพราะว่าครูผู้สอนได้รับความเข้าใจใส่ในการนิเทศ สังเกตการสอน ช่วยเหลือ จากโค้ชประจำโรงเรียนและผู้บริหารโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอ และเป็นกัลยาณมิตร รวมทั้งครูผู้สอนมีโอกาสได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และร่วมกันหาแนวทางการปรับปรุงการจัดการเรียนรู้เป็นระยะ ๆ จากการร่วมกิจกรรมการทบทวนผลการปฏิบัติงาน (After Action Review : AAR) โดยมีผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้นำในการดำเนินกิจกรรม และมีโค้ชประจำโรงเรียนเป็นผู้ร่วมสังเกตการณ์เพื่อนำข้อมูลไปปรับปรุงการจัดการเรียนรู้เป็นระยะ ๆ ตลอดจนครูผู้สอนมีการเตรียมการจัดการเรียนรู้โดยจัดทำโครงสร้างบูรณาการรายวิชา ออกแบบหน่วยการเรียนรู้บูรณาการ และจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้บูรณาการได้ในระดับมากที่สุด จึงส่งผลให้ครูผู้สอนมีความรู้ความเข้าใจ และมั่นใจในการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning สอดคล้องกับประกายสิทธิ์ เศษสุวรรณ (2553 : 85-88) ที่ได้ศึกษาค้นคว้าเรื่องการพัฒนาบุคลากรด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแบบบูรณาการ โรงเรียนบ้านนาหม อำเภอกุดชุม จังหวัดยโสธร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2553 : 110-111) ที่ได้ศึกษาค้นคว้าเรื่องการพัฒนาบุคลากรด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการโรงเรียนบ้านดอนนา และเกศรา อูสาหะจิตต์ (2555 : 87-88) ที่ได้ศึกษาค้นคว้าเรื่องการพัฒนาบุคลากรด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการโรงเรียนประชารัฐวิทยา อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งต่างก็ใช้กรณีศึกษา ชี้นะ ช่วยเหลือ ในการพัฒนาครู และผลการศึกษาค้นคว้าต่างก็พบว่าครูผู้สอนสามารถจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแบบบูรณาการได้ในระดับที่น่าพอใจเป็นอย่างยิ่ง

3. คณะครูกลุ่มเป้าหมายเห็นด้วยกับระบบกลไกการปฏิรูปการเรียนรู้ของผู้เรียนเชิงพื้นที่ ที่มีลำดับขั้นตอนการปฏิบัติอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องในแต่ละวงรอบ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการที่ผู้วิจัยมีความมุ่งมั่นในการศึกษาหาความรู้จากแนวคิด ทฤษฎี หลักการ และงานวิจัยต่าง ๆ รวมทั้งเข้ารับการอบรมพัฒนาจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เกี่ยวกับการปฏิรูปการเรียนรู้ของผู้เรียน ตามนโยบายการปฏิรูปการเรียนรู้ของผู้เรียนของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทำให้ผู้วิจัยมีความรู้ ความเข้าใจอย่างชัดเจนก่อนที่จะกำหนดระบบกลไกการปฏิรูปการเรียนรู้ของผู้เรียนเชิงพื้นที่ เพื่อนำมาปฏิบัติตามลำดับขั้นตอนการปฏิบัติอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องในแต่ละวงรอบในการวิจัยครั้งนี้ รวมทั้งมีการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง ดังที่สุพรรณิ ไจนวน (2550 : 14) ที่ได้ศึกษาค้นคว้าเรื่องการพัฒนาบุคลากรเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ โรงเรียนศรีตระกูลวิทยา อำเภออุบลรัตน์ จังหวัดศรีสะเกษ และสรุปข้อค้นพบไว้ว่ากระบวนการพัฒนาบุคลากรเป็นสิ่งสำคัญที่ต้องดำเนินการตามขั้นตอนอย่างสอดคล้องต่อเนื่อง โดยเริ่มจากการหาความจำเป็นในการพัฒนาบุคลากร การวางแผนพัฒนาบุคลากร การดำเนินการพัฒนาบุคลากรและการติดตาม ประเมินผล การพัฒนาบุคลากร นอกจากนี้ผู้วิจัยได้สอนงานให้ผู้บริหารโรงเรียนสามารถนิเทศ ช่วยเหลือ และให้กำลังใจครูผู้สอนแทนผู้วิจัย ในช่วงเวลาที่ผู้วิจัยไม่ได้ปฏิบัติกรณีศึกษาที่โรงเรียน เพื่อให้ผู้บริหารโรงเรียนสามารถสอนงานให้ครูผู้สอนสามารถจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning ได้อย่างต่อเนื่องในแนวทางเดียวกันที่ผู้วิจัยได้สอนงานให้ครูผู้สอนในช่วงเวลาที่ผู้วิจัยได้ปฏิบัติกรณีศึกษาที่โรงเรียน โดยการปฏิบัติการนิเทศครูผู้สอนร่วมกับผู้บริหารโรงเรียน ทุกครั้งที่ผู้วิจัยปฏิบัติการนิเทศครูผู้สอนที่โรงเรียน ส่งผลให้ครูผู้สอนมีที่พึ่ง ที่ปรึกษาชี้แนะในการปฏิบัติการจัดการเรียนรู้อย่างไม่ขาดตอน ส่งผลให้ครูผู้สอนสามารถจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning ให้นักเรียนได้อย่างต่อเนื่องและประสบความสำเร็จอย่างน่าพอใจเป็นอย่างยิ่ง ดังที่วิทยา จันทร์ศิริ (2551 : 176) ได้กล่าวไว้ว่า การสอน หมายถึง การที่คน ๆ หนึ่ง ช่วยเหลือใครก็ตามได้พัฒนาขีดความสามารถในการทำงาน การสอนงาน ไม่ได้หมายถึงสาระของการสอนหรือบอกวิธีการทำงานเท่านั้น แต่หมายความรวมถึงการช่วยเหลือ การให้คำแนะนำ

การให้กำลังใจ และการให้โอกาสในการทำสิ่งต่าง ๆ ให้ดีขึ้น เป็นสิ่งที่ตระหนักว่า การสอนงานเป็นวิธีการที่จะช่วยให้ผู้ได้บังคับบัญชาประสบความสำเร็จในการทำงานอย่างเป็นอิสระ และมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 โค้ชประจำโรงเรียนควรนิเทศครูอย่างต่อเนื่องเป็นระยะ ๆ อย่างกัลยาณมิตร เพื่อให้ครูมีความคุ้นเคย และเห็นประโยชน์ที่จะได้รับจากการให้ความร่วมมือในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมกรรมการจัดการเรียนรู้ให้นักเรียน

1.2 ผู้บริหารโรงเรียนควรทำความเข้าใจในเนื้อหาและรูปแบบการนิเทศให้ชัดเจน เพื่อให้สามารถนิเทศช่วยเหลือและเป็นที่ยอมรับของครูในช่วงเวลาที่โค้ชประจำโรงเรียนไม่ได้ปฏิบัติการนิเทศที่โรงเรียน ได้เท่าที่ควร

1.3 ครูควรตระหนัก คำนึงถึงประโยชน์ และเปิดใจยอมรับ ในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมกรรมการจัดการเรียนรู้ให้นักเรียน จากวิธีการจัดการเรียนรู้แบบเดิมเป็นวิธีการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาระบบกลไกการปฏิรูปการเรียนรู้ของผู้เรียนเชิงพื้นที่ ในโรงเรียนที่สังกัดหน่วยงานอื่น ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน

2.2 ควรวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาครูโดยใช้ระบบกลไกเชิงพื้นที่ในด้านอื่น ๆ อีก เช่น การพัฒนาด้านคุณธรรม จริยธรรม การพัฒนาด้านการวิจัยในชั้นเรียน เป็นต้น

2.3 ควรวิจัยเพื่อหารูปแบบและวิธีการอื่น ๆ ที่สามารถปฏิรูปการเรียนรู้ของผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- เกศรา อูสาหะจิตต์. (2555). *การพัฒนาบุคลากรด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการโรงเรียนประชารัฐวิทยา อำเภอบางช่อง จังหวัดนครราชสีมา*. การศึกษาค้นคว้าอิสระ การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- จุฑามาศ หมั่นแก้ว. (2553). *การพัฒนาบุคลากรเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการโรงเรียนบ้านดอนนา*. การศึกษาค้นคว้าอิสระ การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ชุนหกันต์ ชูดี. (2555). *การพัฒนาบุคลากรด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการโรงเรียนวัดบ้านหนองคิม อำเภอยางชุมน้อย จังหวัดนครราชสีมา*. การศึกษาค้นคว้าอิสระ การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2543). *การวิจัยเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ: ชมรมเด็ก.
- ประกายสิทธิ์ เศษสุวรรณ. (2553). *การพัฒนาบุคลากรด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญแบบบูรณาการโรงเรียนบ้านนาทม อำเภอกุดชุม จังหวัดยโสธร*. การศึกษาค้นคว้าอิสระ การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ประวีต เอรารวรรณ์. (2545). *การวิจัยปฏิบัติการ*. กรุงเทพฯ: ดอกหญ้าวิชาการ.
- ยุทธนา เพ็งสวัสดิ์. (2550). *การพัฒนาบุคลากรในการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการโรงเรียนทุ่งฝนวิทยาคาร*. การศึกษาค้นคว้าอิสระ การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

- รังสรรค์ ถิ่นสุข. (2551). *การพัฒนาบุคลากรเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ โรงเรียนบ้านหนองขามหัวหนองสามัคคี อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม*. การศึกษาค้นคว้าอิสระ การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วิทยา จันทร์ศิริ. (2551). *การพัฒนาสมรรถนะและจริยธรรมในการบริหาร*. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สุพรรณิ ไฉนวน. (2550). *การพัฒนาบุคลากรเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบบูรณาการ โรงเรียนศรีตระกูลวิทยา อำเภอชุมขันธ์ จังหวัดศรีสะเกษ*. การศึกษาค้นคว้าอิสระ การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2550). *แนวทางการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา ให้คณะกรรมการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา ตามกฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการ กระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตร แห่งประเทศไทย จำกัด.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2552). *สภาพปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่ส่งผลต่อ การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด วี. ที. ซี. คอมมิวนิเคชั่น.
- _____. (2558). *โครงการปฏิรูปการเรียนรู้ผู้เรียน (พ.ศ. 2557-2560) “สะท้อนปัญหาและทางออก ตอบโจทย์ปฏิรูป การศึกษาไทย”*. กรุงเทพฯ: 21 เซ็นจูรี จำกัด.
- Kemmis, S. and R. McTaggart. (1988). *The Action Research Planner* (3rd ed). Victoria: Deakin University Press.